

บันทึก

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติโอนที่ดินจากกระทรวงมหาดไทย ไปยังกระทรวงกลาโหม

กรรมการร่างกฎหมายชุด ๓ ขอประทานเสนอว่า คุณาธารณที่จะโอนกันนี้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามความหมายในมาตรา ๑๓๐๔ อนุมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเมื่อตกมาเป็นของราชการทหารแล้ว ก็คงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามความหมายแห่งมาตรา ๑๓๐๔ อนุมาตรา ๓ อยู่แน่นอน เพราะฉะนั้นการโอนกันเรื่องนี้หาก่อให้เกิดการโอน (alienation) ตามความหมายของมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ การโอน (alienation) เป็นเรื่องกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินผ่านจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอีกคนหนึ่ง ในกรณีที่เป็นทรัพย์สินสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น เป็นเรื่องซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินผ่านจากแผ่นดินไปเป็นของทบวงการเมืองอันอื่น (ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากแผ่นดิน เช่น เทศบาล หรือโรงพยาบาล) หรือไปเป็นของเอกชน หรือสถานเอกชน สำหรับการโอนรายนี้หาเป็นเรื่องดังเช่นที่ว่ามันนั้นไม่ เพราะเหตุว่าคุณนั้นก็คงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่แน่นอน ผลจึงเป็นว่า เมื่อพออย่างเฉียบขาดแล้ว การโอนรายนี้หาจำเป็นต้องอาศัยอำนาจ แห่งบทกฎหมายเฉพาะ หรือพระราชกฤษฎีกาไม่

แต่มีทางที่คิดอยู่ ๒ ทาง ทางหนึ่งคือตามมาตรา ๑๓๐๔ นี้ ในภาษาไทยใช้คำว่า “โอน” ซึ่งไม่ตรงกับความหมายของคำว่า (alienation) ซึ่งใช้ในฉบับภาษาอังกฤษที่เดียวกัน บางทีจะทำให้คิดว่าใช้บังคับไม่ใช่แต่เฉพาะเรื่องการโอนเจ้าของอย่างเดียว ยังใช้บังคับเลยไปถึงการโอนไปอยู่ในความดูแลของกรมอื่นด้วย อีกทางหนึ่งก็คือ เวลานี้ยังไม่มีกฎหมายไทยบัญญัติถึงวิธีการอันจะพึงปฏิบัติในเรื่องเปลี่ยนการจัดสรร หรือการใช้ซึ่งทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติ (เช่นเอาคุณาธารณะมาทำเป็นสนามโรงทหาร เป็นต้น) ตามระบอบการปกครองอย่างเก่าเป็นการแน่นอน การเปลี่ยนเช่นนี้อาจทำโดยพระราชกฤษฎีกา หรือโดยพระบรมราชโองการ แต่ก็เป็นที่สงสัยอยู่ว่า ตามระบบการปกครองแบบใหม่นี้ จะยังคงทำเช่นนั้นได้อยู่อีกหรือไม่

อาศัยเหตุดังกล่าวแล้ว แม้ถึงว่าการโอนรายนี้ไม่ก่อให้เกิดการโอน (alienation) ซึ่งทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินก็ดี กรรมการร่างกฎหมายชุดนี้ก็เห็นว่าการโอนรายนี้ควรทำเป็นแบบพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๗๗